

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

حربه بیوتروریسم بازی جدید آمریکا

(بیوتروریسم آمریکا از منظر حقوق بین الملل)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: مرتضی هوشیار

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

- ۲ مقدمه
- ۲ بیوتروریسم از گذشته تا حال
- ۴ تقسیم بندی بیوتروریسم از منظر ساختار و آثار
- ۵ آثار چهارگانه حمله بیولوژیک
- ۶ ویروس کرونا به مثابه حربه بیوتروریسمی در دستان کاخ سفید
- ۱۰ برخی از اقدامات بیوتروریسمی کاخ سفید از دهه ۴۰ میلادی تا سال ۲۰۱۰
- ۱۴ مستندات قانونی
- ۱۵ نتیجه گیری

□ مقدمه

تاریخ گواهی می‌دهد که انسان برای پیروز شدن بر رقبای خود در جنگ از خلاقیت و نوآوری در بکارگیری انواع و اقسام تجهیزات و سلاح‌های جنگی نوین غفلت نکرده است، هر چند این نوآوری در خیلی از اوقات خوی حیوانی و ضد بشری به خود گرفته با شد. چه بسیار تمدن‌های بشری که به علت بکارگیری سلاح‌های نوین، نابوده شده و هیچ اثری از آنها در تاریخ نمانده است. اما بکارگیری این روش‌ها و سلاح‌های نوین منحصر به سده‌های قدیم نیست. متأسفانه تاریخ دو جنگ جهانی نشان داد که این سلاح‌ها و روش‌های ممنوعه در سطح وسیعی بکار گرفته شد. در پی استفاده گسترده از این روش‌ها و در نتیجه تلفات فراوان و تبعات دهشتناک آن در جنگ‌های جهانی، سر فصل‌ها و موضوعات جدیدی از جمله حقوق در جنگ (مجموعه حقوق لازم‌الرعایه در جنگ همچون کنوانسیون‌های چهارگانه ژنو) و حقوق بر جنگ (سوال درباره ماهیت جنگ پیشرو و لزوم رعایت مقررات کنفرانس صلح لاهه) در حقوق بین‌الملل ایجاد شد و تعمیم یافت. اما با وجود این ممنوعیت‌ها و حساسیت‌های جامعه بشری، نه تنها بکار این سلاح‌های ممنوعه متوقف نشد بلکه برخی دولت‌ها با ابداع جنگ افزارهای نوین که با روش‌های علمی پشتیبانی می‌شود در صدد تضعیف، بلکه نابودی رقیب خود – البته بدون براه انداختن جنگ (و تنها با روش‌های بی‌توروریسمی) – برآمدند. تورق تاریخ پنجاه سال اخیر پس از جنگ جهانی نشان می‌دهد دولت آمریکا و رژیم اشغالگر قدس در بکارگیری روش‌های یادشده که به بی‌توروریسم معروف شده ید طولایی داشته‌اند. حال بازگردیم به جهان امروز که شاهد ظهور ویروس کشنده ناشناخته‌ای به نام "کرونا" است. این بیماری که نزدیک سه ماه است جهان را در مقیاس بزرگی به چالش کشیده و تلفات زیادی بر جا گذاشته از منظر برخی صاحب نظران، یک ابزار جنگ بی‌توروریسم بوده و در نتیجه اهرم فشاری برای اثر گذاری بر سایر دولت‌ها در عرصه بین‌الملل است.^۱

□ بی‌توروریسم از گذشته تا حال

استفاده از عوامل بیولوژیکی مانند باکتری‌ها، ویروس‌ها و قارچ‌ها برای ناتوان ساختن دشمن را جنگ بیولوژیک می‌گویند. بی‌توروریسم بر اساس تعریف پلیس بین‌الملل (در سال ۲۰۰۷) عبارت است؛ "از منتشر کردن عوامل بیولوژیکی یا سمی با هدف کشتن یا آسیب رساندن به انسان‌ها، حیوانات و گیاهان با قصد و نیت قبلی و به منظور وحشت‌آفرینی، تهدید و وادار ساختن یک دولت یا گروهی از مردم به انجام عملی یا برآورده کردن خواسته‌ای سیاسی یا اجتماعی" .. است. البته واقعیت این است که سلاح‌ها و روش‌های بی‌توروریسم بیشتر در زمان صلح – نه جنگ – و به‌طور مخفیانه به‌کار گرفته می‌شود.^۲ در حملات بی‌توروریسم، سلاح دیده نمی‌شود

۱ فلاح پیشه عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس منشاء شیوع ویروس کرونا در چین و ایران را عملیات بی‌توروریستی دانسته و خواستار تاسیس نهادی برای مقابله با اینگونه حملات شده است. بی بی سی ۱۳۹۸/۱۲/۱۶ همچنین: ایرج حریرچی معاون کل وزارت بهداشت: فرضیه ترور بیولوژیک را نمی‌شود منتفی دانست. الان آمریکا و چین هم ادعاهایی دارند و در کشور ستاد مربوطه در حال انجام تحقیقات جدی است. باشگاه خبرنگاران جوان ۹۹/۰۱/۱۰

۲ حمیدرضا آقابائیان دکترای تخصصی حقوق، وکیل دادگستری و مدرس دانشگاه / خبرآنلاین ۹۹/۰۱/۰۹

بنابراین می‌توان با ریختن تنها یک قطره سم در چای یک فرد او را ترور بیولوژیک کرد. حمله بیوتروریسم بسیار خطرناک است، زیرا فرد مورد نظر از حمله آگاهی ندارد و کسی متوجه ترور نمی‌شود. بنابراین کشف و شناسایی یک حمله بیولوژیکی سخت و دشوار است. هرچند افکار و بعضا اعمال بیوتروریستی (البته در سطح محدود) از دیرباز سابقه داشته است ولی اخیرا در سطح وسیعی در محافل پزشکی، مطرح شده، به طوری که گفته می‌شود بیش از بیست جنگ افزار بیولوژیک شناسائی و طرح‌های مطالعاتی زیادی در این رابطه برای اجرایی شدن آنها در دست انجام است.

اندک جستجو و مطالعه‌ای نشان می‌دهد که مقوله بیوتروریسم قدمت زیادی دارد به گونه‌ای که برخی اسناد تاریخی از رد پای آن در ۶۰۰ سال پیش از میلاد مسیح خبر می‌دهد. بر این اساس استفاده از عامل بیماری زای "طاعون" به عنوان سلاح در جنگ‌های قرون وسطی و توسعه آبله بر ضد بومیان در سالهای آغازین کشف قاره آمریکا (جنگ‌های استعماری) معمول بوده است.

بر این اساس قدمت به-کارگیری میکروب‌ها علیه انسان‌ها در جنگ‌های مختلف به هزاران سال قبل یعنی، زمانی که بشر حتی، میکروب را نمی‌شناخت، باز می‌گردد. شاید مشهورترین نمونه بیوتروریسم، هنگام محاصره یک شهر به وقوع می‌پیوست که در آن، دشمن جنازه فردی طاعون زده یا حیوانی متعفن را روی یک منجنیق گذاشته و آن را به داخل قلعه یا شهر می‌انداخت تا موجب مریضی و مرگ ساکنین شهر یا نظامیان گردد. نمونه بارز این اقدام غیر انسانی در خلال جنگ جهانی اول به وقوع پیوست. بر اساس اسناد موجود تنها مدت کوتاهی بعد از آغاز جنگ جهانی اول، آلمان یک کمپین خرابکاری بیولوژیکی در کشورهای آمریکا، روسیه، رومانی و فرانسه براه انداخت. در آن زمان، یک دانشمند آلمانی به نام "آنتون دیلگر" که در یک روستا در آلمان زندگی می‌کرد اما در سال ۱۹۱۵، به منطقه‌ای در آمریکا فرستاده شد، حامل نمونه‌های کشت شده‌ای از «مشمشه» (بیماری باکتریایی واگیردار و خطرناکی است که بیشتر در تک‌سمی‌ها مشاهده می‌گردد. این بیماری بسیار کشنده در اسبها بیشتر دیده شده و از بیماری‌های مشترک انسان و دام است) بود. دیلگر، یک آزمایشگاه در خانه‌اش در مرلند به راه انداخت. او با کار روزانه در لنگرگاه‌های بالتیمور، اسب‌های منتظر انتقال به انگلستان را به بیماری مشمشه آلوده می‌کرد.

اما ماجرای بیوتروریسم به اینجا ختم نمی‌شود. پس از جنگ جهانی دوم، دنیا وارد مرحله جدیدی به نام «جنگ سرد» شد. در این مرحله، انگلستان نیز با جدیت سرگرم انجام پروژه‌های متعددی در زمینه سلاح‌های بیولوژیک، اجرای آزمایش پخش «اسپور آنتراکس» (سیاه زخم) به وسیله بمب‌های انفجاری در جزیره غیرمسکونی گرینارد در غرب اسکاتلند بود و تا سال ۲۰۰۰ میلادی در خاک این جزیره آثار اسپورهای آنتراکس پیدا می‌شد. آمریکا نیز در این رابطه فعالیت چشمگیری از خود نشان داد. به طوری که برنامه‌های بیولوژیک این کشور از سال ۱۹۴۱ شتاب گرفت. بر این اساس دولت آمریکا آزمایش‌های مخفیانه‌ای بر روی مناطق پرجمعیت با عوامل کم‌خطر مثل «باسیلوس گلوبیجی» (سیاه زخم)، «سراسیا مارسنس» (عفونت ریوی) و «ذرات خنثی» انجام می‌داد.

یکی از بزرگ‌ترین آزمایش‌های مخفیانه ارتش آمریکا، پخش سراشیا مارسنس در شهر سانفرانسیسکو به صورت ۵۰۰۰ ذره در دقیقه بود که در نتیجه آن، یک نفر فوت نمود و ۱۰ نفر دیگر در بیمارستان بستری شدند. بر اساس اخبار محرمانه انتشار یافته در مجموع حدود ۴۰۰ مرکز تحقیقاتی در درجات امنیت بیولوژیک ۳ و ۴ در آمریکا فعال هستند که توانایی تولید عواملی همچون باکتری سیاه زخم و فراورده‌های آن را دارند همچنین بیش از چهارده هزار نفر بر روی تولید چنین عوامل خطرناکی کار می‌کنند که اکثر آن‌ها مربوط به بخش غیردولتی بوده و برای کسب بودجه مجبورند پروژه‌های مد نظر سیاست‌مداران را هرچه که باشد بپذیرند.^۱

□ تقسیم‌بندی بیوتروریسم از منظر ساختار و آثار

۱- بیوتروریسم کشاورزی یا Agro Terrorism

هر چند در این نوع از بیوتروریسم همانند سایر اقسام بیوتروریسم هدف اصلی مخدوش ساختن سلامتی انسان است ولی برای رسیدن به این هدف تلاش می‌شود زنجیره غذایی کشور و به طور خاص سلامت گیاهان و مزارع، احشام و طیور مورد حمله قرار گیرد. به دیگر سخن هر عاملی که باعث تخریب اکوسیستم‌ها، کاهش تولید محصولات گیاهی و دامی، آلوده شدن محصولات آن‌ها یا پخش و شیوع عوامل بیماری‌زا توسط گیاهان و احشام و محصولات آن‌ها بشود، امنیت زنجیره غذایی جامعه را به خطر انداخته و جزء اقدامات آگروتروریستی (Agro Terrorism) یا تروریسم کشاورزی به حساب می‌آید.

۲- بیوتروریسم زیست محیطی / اکوسیستم (Environmental Bioterrorism, Ecosystem)

^۱ ایسنا ۹۸/۰۴/۱۳

محیط زیست ارتباط مستقیم بر سلامتی جامعه و فرد دارد، چرا که هر گونه اثر تخریبی بر محیط زیست؛ اثر زیانبار بر حیات انسانی دارد. در نتیجه هر گونه اختلال در عناصر سازنده زیست بومها به مانند تغییر در جمعیت حشرات و حیوانات یا گیاهان آن منطقه منجر به تهدیدی برای زندگی انسان و سایر موجودات آن محیط خواهد شد.

۳- بیوتروریسم پزشکی / ایجاد عوامل بیماری‌زای مقاوم به درمان (Medical Bioterrorism)

پیشرفت در زمینه علوم سلولی و مولکولی، مهندسی ژنتیک و بیوتکنولوژی از طرفی نگرانی از بابت ایجاد بیماری‌ها را کمتر کرده ولی از طرفی دیگر، توان بالای علمی در زمینه دستکاری‌های ژنی عوامل بیماری‌زا، به ساخت سلاح‌های بیولوژیکی کمک کرده و احتمال تولید پاتوژن‌هایی (سازوکاری است که باعث ایجاد بیماری می‌گردد) که خصوصیات کاملاً منحصر بفردی دارند، جامعه بشری را از طریق الحاق ژن مقاوم به آنتی بیوتیک و یا الحاق ژن بیماری‌زای شدیدتر، احتمال ابتلا به اپیدمی‌های بسیار بزرگ را در آینده ممکن ساخته است.

۴- بیوتروریسم انگیزشی (Motivational bioterrorism)

طبق نظریه "سیستم انگیزشی مصنوعی" دانشمندان به قدرتی رسیده‌اند که می‌توانند یک فکر یا تصور مشخص را در ذهن یک فرد مشخص ایجاد کرده و آن را پرورش دهند. این قدرت به حدی است که یک دانشمند می‌تواند با کاشت یک فکر و تصور در ذهن شخص، او را مجاب کند که مثلاً خودکشی یا اقدام انتحاری کند. البته این بحثها هنوز در سطح نظریه است.

□ آثار چهارگانه حمله بیولوژیک

اثر فیزیکی: بروز بیماری

اثر روانی: بروز ترس و وحشت

اثر اقتصادی: رکود فعالیت‌های اقتصادی و کسب و کار، ایجاد محدودیت در آمد شد و نقل و انتقال

اثر زیست محیطی: آسیب دیدن انسان‌ها، حیوانات، گیاهان، آلوده شدن منابع طبیعی مثل منابع آب

□ ویروس کرونا به مثابه حربه بیوتروریسمی در دستان کاخ سفید

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب در بیانات به مناسبت سال جدید و عید مبعث، با عجب خواندن ابراز آمادگی آمریکا مبنی بر کمک دارویی به ایران - خطاب به دولتمردان آمریکایی - خاطر نشان کردند: "شما متهم هستید، این ویروس را ایجاد کرده‌اید. من نمی‌دانم این اتهام چقدر واقعی است. اما ممکن است دارویی وارد کشور کنید که این ویروس را ماندگار کند. شاید کسی را وارد ایران کنید تا اطلاعات خود را از میزان اثرگذاری این ویروس تکمیل کند."

همزمان با شیوع کروناویروس جدید در بسیاری از کشورهای جهان، گمانه‌زنی‌هایی درباره اینکه این ویروس یک ویروس آزمایشگاهی است و به منظور اقدامات بیوتروریستی منتشر شده است مطرح شد. نکته مهمی که نباید از آن غفلت کرد این است که سرعت سرایت و فراگیری کرونا میان عوامل عفونی در ۱۰۰ سال گذشته بسیار بالا و در نتیجه بی‌نظیر بوده است.

در هفته‌های نخستین بروز و فراگیری بیماری کرونا سخنگوی رسمی وزارت خارجه چین از وجود دلایل و مدارکی پرده برداشت که نشان می‌داد که آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) عامل شیوع ویروس کرونا در چین است. به گزارش رسانه‌های خبری «ژائو لیجیان»، سخنگوی وزارت خارجه چین اعلام کرد، دلایلی وجود دارند که ثابت می‌کند ویروس کرونا (کووید ۱۹) از سوی دانشمندان آمریکایی در سال ۲۰۱۵ تولید و شیوع پیدا کرده است. در این راستا دانشمندان چینی مقاله منتشر شده در سال ۲۰۱۵ در مجله "Nature Medicine" را فاش کردند مبنی بر اینکه دانشمندان آمریکایی توانستند نوع جدید ویروس کرونا را شناسایی کنند که تاثیری مستقیم بر

انسان دارد. نویسنده مقاله مذکور تاکید کرده است: ویروس منبع COVID-۱۹ و SHC۰۱۴ بوده که در خفاش‌ها یافت می‌شود و اساسا ویروسی پیشرفته است که با بدن انسان همخوانی دارد.^۱ از دیگر دلایل احتمالی موجود برای دخالت آمریکا در ماجرای ویروس کرونا، نزدیک بودن زمان برگزاری بازی‌های المپیک جهانی نظامیان و رونمایی از این ویروس است. بدین معنا که یک ماه پیش از شیوع این بیماری در چین، این کشور میزبان المپیک ورزشکاران نظامی بود. حال این سؤال مطرح می‌شود که آیا نظامیان آمریکایی این ویروس را با خود به چین انتقال داده و برای اولین بار چین را آلوده کردند؟ در نشریه نیچر در سال ۲۰۱۵ مقاله‌ای منتشر شده است که دو نوع کرونا ویروس با یکدیگر نوترکیب شده‌اند و جالب اینکه بیان شده، ویروس جدید قدرت سرایت بسیار زیادی دارد. از طرف دیگر وقتی فعالیت‌های آمریکا را در حوزه کرونا ویروس‌ها از سال ۲۰۰۳ بررسی می‌کنیم بر دامنه شک و تردیدها افزوده می‌شود.

در حقیقت هیچ بعید نیست که برخلاف تصورات اولیه دولت آمریکا، این ویروس قدرت خارق‌العاده و سرعت فراگیری بسیار بالایی داشته و در نتیجه خود آمریکایی‌ها نیز از مهار دست ساخته خود عاجز ماندند. به عبارت دیگر خود آمریکایی‌ها هم نمی‌دانستند که قدرت شیوع این ویروس این قدر زیاد است.^۲ علاوه بر مطالب یادشده در بالا یادآوری گذرای سابقه رفتاری کاخ سفید در خصوص به‌کارگیری سلاح‌ها و مواد ممنوعه، این گمان را تقویت کرده و کاخ سفید را به عنوان متهم ردیف اول در ابداع و انتشار ویروس کرونا معرفی می‌کند.

حادثه مشکوک ۱۱ سپتامبر یکی از دلایل آمریکا برای گسترش فعالیت‌های خود برای ساخت سلاح بیولوژیک به بهانه مقابله با تروریسم بود. پس از ۱۱ سپتامبر، دولت نومحافظه کار بوش با اختصاص بخش قابل توجهی از بودجه دولت آمریکا برای مبارزه با به اصطلاح "تهدیدات بیوتروریسم"، مراکز متعدد تحقیقاتی راه اندازی کرد. یادآوری این نکته ضروری است که تا پیش از حادثه ۱۱ سپتامبر تنها پنج آزمایشگاه در زمینه بیوتروریسم در آمریکا فعال بودند که تعداد این آزمایشگاه‌ها بعد از این حادثه و در سال ۲۰۰۹ به ۱۵ آزمایشگاه رسید ولی اکنون این تعداد به بیش از ۴۰۰ مرکز تحقیقاتی رسیده که توانایی تولید عوامل جنگ بیولوژیک همچون باکتری "سیاه زخم" را دارند.

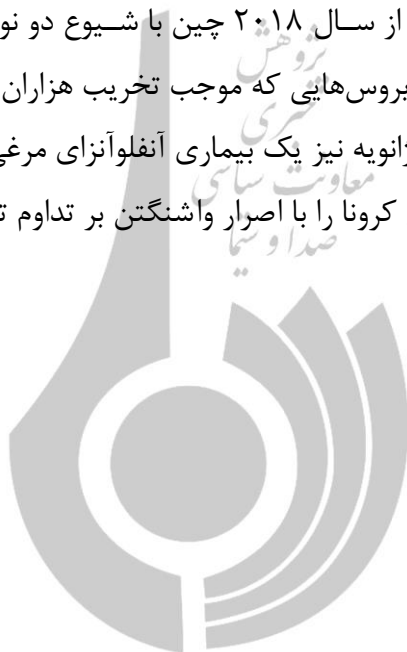
سوابق تاریخی نشان می‌دهد که در دوران جنگ سرد نیز هزاران شهروند آمریکایی قربانی آزمایش‌های "پرتو دهی" در مرکز انرژی اتمی و دیگر مراکز دولتی شدند. در سال ۲۰۰۱ نیز سندی محرمانه از پنتاگون منتشر شد که بر اساس آن طی سال‌های ۱۹۶۲ تا ۱۹۷۳ هزاران سرباز آمریکایی عمدا در معرض عوامل بیولوژیک مانند گاز اعصاب، گاز سارین، سیاه زخم و طاعون قرار گرفته بودند.^۳

^۱ روزنامه آرمان ۹۸/۱۲/۲۶

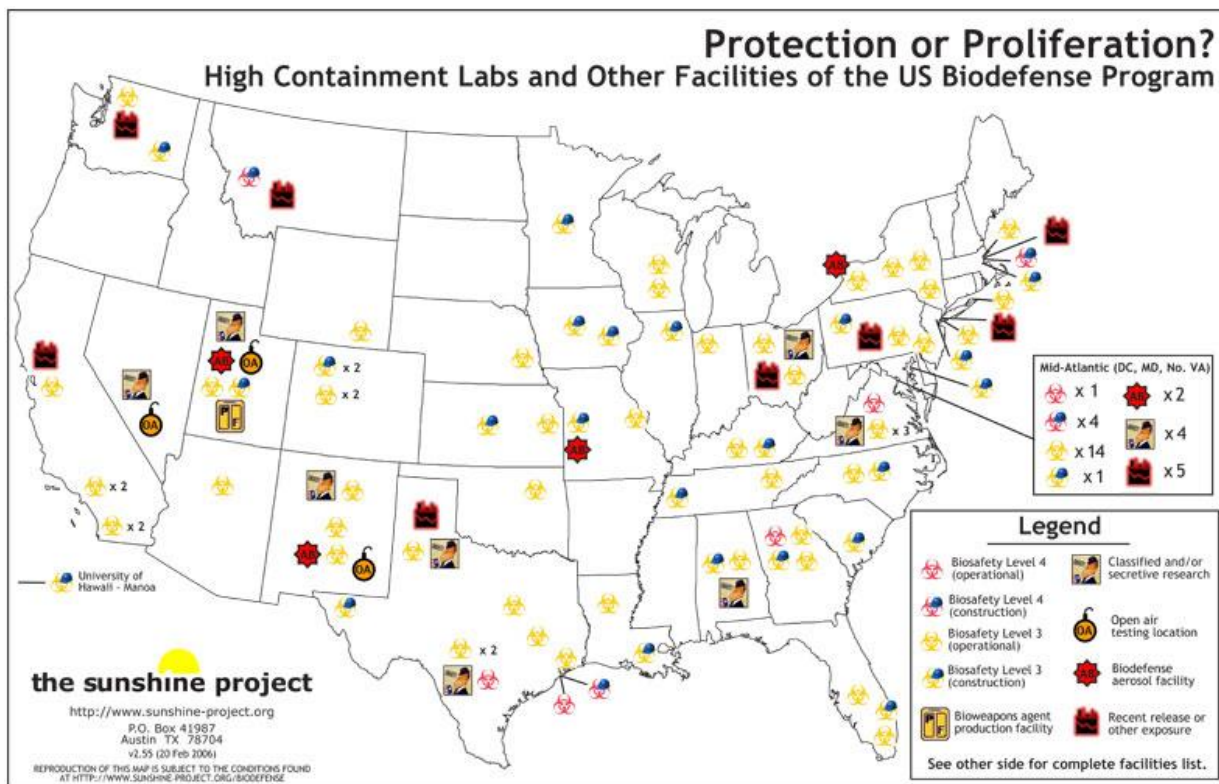
^۲ دکتر علی کرمی، پایگاه خبری هابیلیان ۹۸/۱۲/۲۷

^۳ محسن پاک آیین دیپلماسی ایرانی ۹۹/۱۱/۳

بايد توجه كرد ايرادِ اتهام به آمريكا به عنوان ابداع كننده و شيوع دهنده ويروس کرونا تنها از جانب غير آمريكاييها وارد نمي شود بلكه از خود آمريكاييها هم افراډي هستند كه معتقدند آمريكا عامل اصلي ابداع و گسترش ويروس كشنده کرونا است. بر اين اساس «استفان لنډمن» محقق و پژوهشگر آمريكايي در اين خصوص مي گويد: آمريكا در طول تاريخ خود از آغاز تاكنون از سلاحهاي ممنوعه استفاده كرده بلكه از سلاحهاي بيولوژيك عليه بوميهاي آمريكايي نيز استفاده كرده است، از جمله پتوهاي آلوده به آبله در جريان جنگ داخلي آمريكا. نه تنها در جنگ جهاني اول و دوم دولت آمريكا بارها از سلاحهاي ممنوعه استفاده كرد، بلكه واقعيّت اين است كه در تمامي جنگهاي بعدي آمريكا نيز اين مسئله صادق است. لنډمن در ادامه درگير شدن چين با ويروسهاي متعدد در دو دهه اخير را از جمله قرائني دانسته كه اتهام دخالت آمريكا در طراحي و ابداع ويروس کرونا توسط آمريكا تقويت مي كند. وي در اين خصوص افزود: شواهد نشان مي دهد اين ويروس در آمريكا ساخته شده نه در چين؛ اين مسئله احتمالاً در مورد ايران نيز صادق است. آمريكا بارها و بارها با استفاده از ساير ابزارها ساير كشورها را قرباني كرده است. از سال ۲۰۱۸ چين با شيوع دو نوع از آنفلوآنزا يعني آنفلوآنزاي مرغي و آنفلوآنزاي خوكي روبه رو شده است، ويروسهايي كه موجب تخريب هزاران هكتار از محصولات زراعي شد. از ماه دسامبر نيز ويروس كوويد ۱۹ و در ژانويه نيز يك بيماري آنفلوآنزاي مرغي ديگر. لنډمن ابراز آمادگي اخير كاخ سفيد براي كمك به ايران در خصوص کرونا را با اصرار واشنگتن بر تداوم تحريمهاي غيرانساني در تضاد دانسته و آن را عوامفريبي بيش نمي داند.^۱

مراکز متعدد فعال در زمینه تحقیقات بیولوژیک خطرناک در آمریکا

□ برخی از اقدامات بیوتروریسمی کاخ سفید از دهه ۴۰ میلادی تا سال ۲۰۱۰

ایجاد مراکز متعدد فعال در زمینه تحقیقات بیولوژیک خطرناک در آمریکا
آلوده کردن سیاه پوستان به باکتری سیفلیس
بررسی پزشکی روی نمونه‌های آلوده شده در زندان
آزمایش گاز خردل روی سربازان آمریکایی
پروژه پیپر کلیپ و برنامه اف
آزمایش پرتو درمانی و ماده مخدر ال اس دی بر روی افراد
آزمایش بمب باکتریایی در مناطق مسکونی سانفرانسیسکو
آزمایش ویروس‌های بیماری‌زا در مناطق مسکونی
آزمایش گاز سولفید کادمیوم روی بر روی چند شهر
آزمایش‌های مرتبط با ماده روان گردان ال اس دی
اجرای برنامه دستکاری رفتار انسانی
بمباران ویتنام توسط ارتش آمریکا با عوامل شیمیایی (عامل نارنجی)
پروژه MK OFTEN
پروژه بیوتروریسم نژادی
ابتلای ده‌ها هزار کوبایی به تب کنگو
دخالت دولت آمریکا در شیوع ویروس دنگی در پاکستان

دستگاه امنیتی آمریکا همواره سعی داشته است مردم آمریکا و شهروندان دیگر کشورهای غربی را با تبلیغات وسیع و به طرق مختلف از خطر گروه‌های تروریستی بترساند. یکی از راه‌های ایجاد این ترس تاکید بر امکان دستیابی این گروه‌ها به توانمندی‌های نظامی نوین و یا احیانا تسلیحات استراتژیک است. برای مثال می‌توان به تبلیغات وسیعی ای اشاره کرد که بعد از یازده سپتامبر انجام شد و حاوی این پیام بود که گروه‌های تروریستی همچون القاعده و نیز برخی دولت‌ها در حال برنامه ریزی برای دست یابی به عوامل خطرناک و تسلیحات بیولوژیک هستند تا علیه مردم آمریکا و منافع ملی آنان به کار گیرند. اما پیچیدگی و نیاز به دانش و تکنولوژی

بالا برای تولید عوامل بیولوژیک در حدی است که گروه‌های تروریستی هیچ‌گاه نمی‌توانند مستقلاً و بدون کمک دولت‌ها به توانمندی‌هایی برای کشتار دسته جمعی توسط تسلیحات بیولوژیک دست یابند. با وجود آگاهی سیاستمداران آمریکا از این حقیقت، این دست تبلیغات گاه و بی‌گاه در دستور کار رسانه‌ها قرار می‌گیرد تا علاوه بر نوعی فرار به جلو، پوششی نیز بر اعمال ننگین آن‌ها باشد تا در سایه آن بتوانند همچنان بر اقدامات غیر انسانی و ضد بشری خود ادامه دهند.

نکته بسیار مهم این است که ارتش آمریکا در طول دهه‌های گذشته برای دستیابی به این تسلیحات علاوه بر شهروندان نظامی خود حتی شهروندان غیرنظامی را نیز به عنوان نمونه‌های آزمایشگاهی به کار گرفته و از آنان به صورت حیوانات آزمایشگاهی برای تست عواملی همچون گاز خردل، گاز اعصاب، داروهای روان‌گردان، باکتری‌ها و ویروس‌های گوناگون استفاده کرده است که در ادامه تنها به برخی از آنها گذرا اشاره می‌شود.

❖ ایجاد مراکز متعدد فعال در زمینه تحقیقات بیولوژیک خطرناک در آمریکا

در سال ۲۰۰۱ سندی از وزارت دفاع آمریکا به دست آمد که نشان می‌داد در طی سال‌های ۱۹۶۲ تا ۱۹۷۳ میلادی هزاران سرباز آمریکایی به طور عمدی در معرض عوامل شیمیایی و بیولوژیک قرار گرفته‌اند. عواملی مانند گاز اعصاب، گاز سارین، باکتری ای کولای (E-coli)، باکتری باسیلوس گلوبیجی (Bacillus globigii)، سیاه زخم و طاعون بر روی افراد بی‌خبر که نمی‌توانستند هیچ حفاظتی از خود نمایند آزمایش شده است. جالب توجه است که این گزارش فقط دو روز پس از حملات یازده سپتامبر پخش شد و در آن بحبوحه هیچ‌گونه توجهی را به خود جلب نکرد.

❖ آلوده کردن سیاه‌پوستان به باکتری سیفلیس

اداره خدمات بهداشت عمومی آمریکا در سال ۱۹۳۲ مراحل نهایی بیماری سیفلیس را بر روی ۳۹۹ سیاه‌پوست منطقه "تاسگک" در آلابامای آمریکا آزمایش کرد. بومیان هیچ اطلاعی از اصل موضوع نداشته و تصور می‌کرده‌اند از طرف دولت آمریکا خدمات بهداشتی برای ایشان در نظر گرفته شده است. این بررسی به آزمایش تا سگگی (Tuskegee Experiment) معروف شد. این افراد به سیفلیس مبتلا شدند و در نتیجه با مرگ دردآوری از بین رفتند. سیفلیس باعث ایجاد زخم سفتی در ناحیه تناسلی شده و در ادامه عفونت فراگیری بدن را فرا می‌گیرد و بافت‌ها و اعضای بدن تخریب می‌شوند.

❖ بررسی پزشکی روی نمونه‌های آلوده شده در زندان

در سال ۱۹۴۰، چهار صد نفر از زندانیان شیکاگو به بیماری مالاریا آلوده شدند تا تاثیر داروهای جدید علیه این بیماری ارزیابی شود. این بیماری به صورت عفونت حاد در بیشتر موارد وخیم و گاهی طولانی و با ویژگی‌های تب متناوب و لرز، کم‌خونی و بزرگی طحال و گاه با ویژگی‌های ساده یا کشنده دیگر خودنمایی می‌کرد.

❖ آزمایش گاز خردل روی سربازان آمریکایی

در سال ۱۹۴۲، چهار هزار سرباز تحت تاثیر گاز خردل قرار گرفتند. این گاز دارای اثرات مخرب بر روی پوست، سیستم تنفسی و دستگاه گوارش بوده و سرطان‌زا است. این آزمایش تا ۱۹۴۵ ادامه یافت. علاوه بر آن در سال ۱۹۴۴، ارتش آمریکا از انسان برای تست ماسک‌های گاز استفاده کرد. در این آزمایش افراد در اتاق‌های گاز زندانی شده و در معرض گاز خردل و «اُئوسیت» که ترکیبی سیانوردار است قرار می‌گرفتند.

❖ پروژه پیپرکلیپ و برنامه اف

پروژه پیپرکلیپ (Project Paperclip) در سال ۱۹۴۵ شروع شد که هدف آن به‌کارگیری دانشمندان فراری نازی در قبال پیشنهاد امنیت و هویت‌های مخفی به آنها بود. بخشی از این دانشمندان در آزمایشگاه‌های تولید عوامل بیولوژیک به‌کار گرفته شدند. همچنین در همین سال برنامه اف (Program F) نیز آغاز به کار کرد که تاثیر فلوراید بر سیستم اعصاب مرکزی را بر روی انسان‌ها بررسی می‌نمود.

❖ آزمایش پرتو درمانی و ماده مخدر ال اس دی بر روی افراد

طبق اسناد به دست آمده از وزارت دفاع آمریکا در سال ۱۹۴۷ (سند: Document ۰۷۰۷۵۰۰۱)، ۸ January, ۱۹۴۷) مشخص شد که ارتش آمریکا تاثیر برخی پرتوها را بر روی انسان آزمایش کرده است. در همین سال CIA مطالعاتی بر روی ماده مخدر صنعتی LSD انجام داد و نمونه‌های انسانی نظامی و غیرنظامی بدون اینکه اطلاعی داشته باشند مورد استفاده قرار گرفتند. ال. اس. دی. سبب ایجاد اختلال در خلق و خوی فرد می‌شود، شناخت زمان و مکان را مختل، فرد را دچار خوشی بی‌جا، خودستایی، احساس سبکی و بی‌وزنی، هذیان و افسردگی می‌کند و ممکن است مصرف کننده را به خودکشی و آدم‌کشی بکشاند.

❖ آزمایش بمب باکتریایی در مناطق مسکونی سانفرانسیسکو

وزارت دفاع آمریکا در سال ۱۹۵۰، شروع به انفجار بمب اتمی در برخی مناطق مختلف آمریکا کرد تا نتیجه آن را بر روی ساکنان اطراف محدوده انفجار از نظر پزشکی مطالعه کند. در همین سال برای انجام یک مانور یک کشتی نیروی دریایی، سانفرانسیسکو را با یک بمب باکتریایی سم پاشی کرد و دستگاه‌های ارزیابی مستقر در شهر چگونگی پراکنش این باکتری را ارزیابی کردند. شهروندان بسیاری به بیماری شبه «پنومونی» (از عفونت‌های رایج ریه است که در اثر باکتری، ویروس یا قارچ ایجاد می‌شود) مبتلا شدند.

❖ آزمایش ویروس‌های بیماری‌زا در منطق مسکونی

در سال ۱۹۵۱، وزارت دفاع آمریکا شروع به انجام آزمایش بر روی ویروس‌ها و باکتری‌های مولد بیماری در فضای باز غیرآزمایشگاهی کرد که تا ۱۹۶۹ ادامه داشت و مردم مناطق اطراف محل‌های آزمایش تحت تاثیر این عوامل قرار گرفتند.

❖ آزمایش گاز «سولفید کادمیوم روی» بر روی چند شهر

ارتش آمریکا در سال ۱۹۵۳، ابرهایی از گاز سمی سولفید کادمیوم روی (zinc cadmium sulfide) را بر روی وینپینگ، سنت لوئیس، ویرجینیا، میناپولیس، فورت واین، دره رود مونوکاسی در مرلند و لسبورگ رها کرد. هدف این بود که ببینند گازهای شیمیایی به چه نحوی پخش می‌شوند. در همین سال نیروی دریایی ارتش آمریکا به کمک CIA آزمایش‌هایی را ترتیب داد که ده‌ها هزار نفر در نیویورک و سانفرانسیسکو تحت اثر عوامل منتشر شونده در هوا مانند سراشیا مارسسنس (که موجب عفونت‌های ریوی، ادراری و خونی می‌شود) و باسیلوس گلوبیجی (مرتبط با بیماری سیاه زخم) قرار گرفتند.

همچنین در همین سال CIA پروژه MK ULTRA را شروع کرد که یک برنامه پژوهشی یازده ساله برای تولید و آزمایش داروها و عوامل بیولوژیکی دارای کاربرد در برنامه‌های کنترل ذهن و تغییر رفتار بود. شش مورد از پروژه‌های دست پایینی این پروژه شامل آزمایش این عوامل بر روی انسان‌های بی‌اطلاع بود.

❖ آزمایش‌های مرتبط با ماده روان گردان ال اس دی

ارتش آمریکا در سال ۱۹۵۶، پشه‌های ناقل بیماری تب زرد را در ساوانا (Savannah) و آوون پارک (Avon Park) فلوریدا رها کرد و به دنبال هر تست عوامل ارتش در قالب متخصصین بهداشت عمومی تاثیرات را بر روی قربانیان بررسی کردند. ویروس تب زرد به کبد آسیب می‌رساند و یرقان ایجاد می‌کند.

❖ اجرای برنامه دستکاری رفتار انسانی

در سال ۱۹۶۵ CIA و وزارت دفاع پروژه MK SEARCH را آغاز کردند که برنامه‌ای برای توسعه توانایی‌های دستکاری رفتار انسانی از طریق استفاده از داروهای روان گردان بود.

❖ بمباران ویتنام توسط ارتش آمریکا با عوامل شیمیایی (عامل نارنجی)

❖ پروژه MK OFTEN

در سال ۱۹۶۶، CIA پروژه MK OFTEN را شروع کرد که تست تاثیرات سمی داروهای خاص بر روی انسان و حیوان بود. در همین سال ارتش در سیستم تهویه مطبوع متروی نیویورک باسیلوس سابتیلیس را رها کرد که عامل اصلی بیماری سیاه زخم می‌باشد. بیش از یک میلیون نفر از شهروندان در معرض این باکتری قرار گرفتند. همچنین کنگره آمریکا در سال ۱۹۶۹، یک بودجه ده میلیون دلاری در اختیار وزارت دفاع قرار داد تا طی پنج الی ده سال عاملی را تولید کند که ایمنی طبیعی افراد را کاهش دهد. اسناد موجود بیانگر این واقعیت است که چندین سال بعد بیماری ایدز با همان خصوصیات خواسته شده شایع شد.

❖ پرورژه بیوتروریسم نژادی

دولت آمریکا در سال ۱۹۷۰، توسعه و تولید تسلیحات مختص نژادی را تشدید کرد. این سلاح‌های بیولوژیک که شامل عوامل به‌وجود آورنده بیماری‌های خاصی هستند به گونه‌ای دستکاری شده‌اند که بر روی نژادهای خاصی از انواع بشر عمل می‌کنند. در واقع این عوامل برای اهداف قابل انتخاب طراحی شده و گروه‌های نژادی خاصی را از بین می‌برند.

❖ ابتلای ده‌ها هزار کوبایی به تب دنگی

دولت کوبا در سال ۱۹۸۱ اعلام کرد که در اثر حمله بیولوژیک ارتش آمریکا ۳۰۰ هزار نفر از اتباع این کشور به تب دنگو مبتلا شده‌اند که یک بیماری خونریزی دهنده ویروسی است و مبتلایان در اثر شدت خونریزی از پای در می‌آیند.

❖ دخالت دولت آمریکا در شیوع ویروس دنگی در پاکستان

شیوع ویروس دنگی در پاکستان در سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ مرگ و میر فراوانی را موجب شد. پشه‌های دنگی پشه‌های طبیعی هستند که حامل ویروس دنگی می‌باشند. تب دنگی با علائمی شبیه به بیماری آنفلوآنزا روی می‌دهد که ابتلا به آن در کودکان و افراد مسن خطرناک است. طی آزمایش‌هایی که در ظاهر برای مبارزه با این پشه انجام شد، پشه‌های دیگری که مهندسی ژنتیکی شده بودند تولید شدند و در سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ در پاکستان رها شدند که نتیجه آن ابتلا به تب دنگی و مرگ و میر هزاران پاکستانی بود. تحقیقات توسط کمپانی بیوتکنولوژی اوکسیتک انگلستان و مراکز دولتی آمریکا طراحی شده بود.^۱

□ مستندات قانونی

بر خلاف قانون مجازات اسلامی که در مواد متعدد، به صراحت اقدامات بیوتروریسم را با عناوین مختلف جرم انگاری کرده و برای آن مجازات تعیین نموده است، برخی صاحب نظران معتقدند در قوانین و مقررات بین‌المللی مرتبط با بیوتروریسم به صراحتی که در قانون مجازات اسلامی موجود دارد؛ اعمال و اقدامات بیوتروریسمی، جرم انگاری نشده‌اند.^۲ به هر حال قطع نظر از کاستی‌های موجود؛ مقوله بیوتروریسم و حملات "بیوتروریسم" (Bioterrorism) یکی از مسائل مورد توجه حقوق بین‌الملل مدرن است.

با وجود اینکه امکان جمع آوری اطلاعات و ترتیب دادن حملات بیوتروریستی هر چند از سوی "کشورهای کوچک، ضعیف و گروه‌های تروریستی" باشد وجود دارد ولی متأسفانه کشورهای قدرتمند علی‌رغم عضویت و امضاء معاهدات نابودسازی و عدم تولید به‌کارگیری این نوع تسلیحات ضدانسانی ضمن حفظ انبارهای این تسلیحات، تحقیقات گسترده‌ای را جهت تهیه و تولید انواع جدید آنها انجام می‌دهند و متأسفانه این تهدیدات برای جهان به‌طور جدی وجود دارد.

^۱ مشرق ۹۰/۱۰/۰۴

^۲ خبرآنلاین ۹۹/۰۱/۰۹

ما در دوران دفاع مقدس شاهد استفاده گسترده دشمن با حمایت کشورهای پیشرفته از سلاح شیمیایی و بعضاً بیولوژیک بوده‌ایم که آثار زیان بار آن بر ده‌ها هزار نفر از رزمندگان و حتی مردم بی‌دفاع شهرهای مختلف کشورمان مشاهده می‌شود.

به هر روی براساس معاهدات بین‌المللی تهیه، تولید، توسعه و استفاده از این نوع عوامل حتی در جنگ‌ها نیز ممنوع و عملی ضدبشری اعلام شده است. موضوع بیوتروریسم در مقدمه ماده ۱ و ۱۷ اساسنامه رم و محکمه توکیو و در بند ۱ از ماده ۹ اساسنامه دیوان بین‌المللی کیفری یوگسلاوی و رواندا مورد توجه قرار گرفته است. در قوانین ایران نیز کنوانسیون سلاح‌های میکروبی، طرح جامع میکروبی کشور، قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه، سیاست‌های نظام در امور پدافند غیرعامل، قانون ایمنی زیستی، قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ایمنی زیستی، قانون مبارزه با تامین مالی تروریسم، آیین دادرسی کیفری تدابیری به منظور مقابله با بیوتروریست وجود دارد و به طور کلی تاکنون تلاش‌های زیادی در چارچوب سازوکارهای رسمی و غیررسمی در جهت مقابله با سلاح‌های بیولوژیک صورت گرفته است.

□ نتیجه گیری

سلاح‌ها و روش‌های جنگی نوین از قدیم الایام مورد توجه بشر بوده است. بر این اساس کشوری که در وضعیت جنگی قرار می‌گرفت تلاش می‌کرد بدون کوچک‌ترین رحم و مدارایی کشور رقیب را از پای درآورد. بر این اساس بدون اینکه انسان باستانی اطلاعی از میکروب و عوامل بیماری‌زا پیدا کند از روش‌های خاصی برای گسترانیدن عوامل بیماری‌زا در کشور متخاصم بهره می‌گرفت.

البته با تاسف فراوان این روش‌های غیرانسانی با پیدایش مفاهیم نوینی همچون حقوق بشر و رفتارها و حقوق بشر دوستانه و انعقاد قوانین بازدارنده در این خصوص که مورد قبول همه کشورها بود ادامه پیدا کرده است. به طور کلی روش‌های غیرانسانی یادشده با عنوان بیوتروریسم اعلام و معرفی می‌شود و مدارک و اسناد موجود بیانگر این واقعیت است که یکی از دولت‌های فعال بلکه پرکار در زمینه به‌کارگیری بیوتروریسم، دولت آمریکا است. در تایید این ادعا کافی است اسناد اقدامات دولت آمریکا طی شصت سال را (۱۹۴۰-۲۰۱۰) بررسی کنیم.

در سه ماه گذشته جهان شاهد اوج‌گیری مباحث مربوط به ویروس کرونا و مشکلات ناشی از آن البته در مقیاس غیر قابل باور است. یکی از سؤالات مهمی که در این خصوص اذهان را به خود مشغول کرده این است که آیا ویروس کرونا ساخته بشر یعنی یک حربه بیوتروریسمی است؟ شاید الان زود باشد که پاسخی قاطع به این سؤال داد و دولت سازنده آن را معرفی کرد ولی مجموعه شواهد و قرائن به اضافه سوابق عملکردی واشنگتن در زمینه حقوق بشر، دولت آمریکا را به یکی از مظنونان مهم ساخت و اشاعه ویروس کرونا تبدیل کرده است.^۱

^۱ روزنامه جوان ۹۹/۰۱/۱۹